

Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke zprávě Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Hodnocení programu Copernicus v polovině období (2014–2020)

[COM(2017) 617 final]

(2018/C 237/04)

Zpravodaj: **Mindaugas MACIULEVIČIUS**

Konzultace	Evropská komise, 18. 1. 2018
Právní základ	článek 304 Smlouvy o fungování Evropské unie
Odpovědná specializovaná sekce	Jednotný trh, výroba a spotřeba
Přijato ve specializované sekci	9. 3. 2018
Přijato na plenárním zasedání	14. 3. 2018
Plenární zasedání č.	533
Výsledek hlasování (pro/proti/zdrželi se hlasování)	178/0/2

1. Závěry a doporučení

1.1 Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV) vítá dosavadní výsledky programu Copernicus, jež oznámila Komise. Již jsou v provozu velmi přesné družice, které denně odesílají globální kvalitní údaje z monitorování Země.

1.2 EHSV zdůrazňuje, že při posuzování úspěchů programu Copernicus by měly být kromě hospodářského hlediska zohledněny i sociální a environmentální aspekty. EU se zavázala k cílům udržitelného rozvoje, patří se svým jednoznačným a velmi ambiciózním závazkem v rámci COP21 k celosvětovým vůdcům v boji proti změně klimatu a program Copernicus je nejdůležitějším systémem, pokud jde o poskytování jasných měřítek a nástrojů pro měření výkonnosti a úspěchů, a to nejen na úrovni EU, ale i celosvětově.

1.3 Copernicus je ústřední pro oblast změny klimatu, potravinového zabezpečení, veřejného zdraví, zvládnání katastrof, obchodování s lidmi, námořní bezpečnosti atd. EU je vedoucím představitelem v oblasti monitorování a poskytování přesných údajů o změně klimatu, emisích různých plynů, stavu zemědělských a lesních pozemků a námořní situaci. Bez těchto údajů by vědecká obec nemohla těmto záležitostem porozumět a navrhnout způsoby, jak úspěšně řešit změnu klimatu, udržitelně vyrábět potraviny atd.

1.4 Občané Unie nemají skutečný pocit odpovědnosti za program Copernicus ani na něj nejsou hrdí. Nejsou o tomto programu a jeho přínosech informováni, stejně jako mnohdy nemají informace o evropských kosmických programech obecně. Program a jeho činnosti by měly být více viditelné pro hromadné sdělovací prostředky a měly by být otevřené občanské společnosti a aktivním občanům. EHSV považuje za nezbytné zapojit občanskou společnost do vytyčování kosmických strategií a programů.

1.5 Případné uživatelské fórum programu Copernicus by mělo být přístupné zástupcům podniků, spotřebitelů a organizací občanské společnosti. Je nezbytné otevřít uzavřený „klub“ společnosti a vytvořit skutečné **Evropské kosmické společenství**. EHSV prohlašuje, že má zájem a ochotu hrát aktivní úlohu přímo a společně s vnitrostátními organizacemi, které v něm budou zastoupeny, což skýtá obrovský potenciál pro odstranění „chybějících vazeb“, které zjistil projekt EHSV *Vesmír a společnost*.

1.6 Účinnost programu Copernicus by neměla být vyhodnocována pouze na základě hospodářské výkonnosti. Jeho nejvyšší hodnota vychází z jeho environmentálních a sociálních aspektů. Je to nástroj, který je nutný k boji proti změně klimatu, k udržitelnému zajišťování potravin obyvatelstvu na celém světě, k záchraně životů na moři atd. Je to služba, kterou nelze zakoupit od třetích stran z důvodu národní bezpečnosti a současného nedostatku podobně kvalitních služeb jinde. Je naší odpovědí na tyto globální výzvy a naši ochotu je coby vyspělá globální společnost řešit.

1.7 Pro úspěšné využívání dat z programu Copernicus je nanejvýš důležité zapojit malé a střední podniky, mikropodniky, začínající podniky a nezávislé výzkumné pracovníky. Z tohoto sektoru přicházejí nové nápady a nové oblasti využití. Je nezbytné podporovat rozvoj různých iniciativ a rozvíjet nástroje pro konečné uživatele, které vytvářejí přidanou hodnotu. Důležitou úlohu hrál a měl by i nadále hrát program Horizont 2020. Nanejvýš důležitý je přístup k financování prostřednictvím Evropské investiční banky (EIB) a Evropského fondu pro strategické investice (EFIS).

1.8 EHSV vyzývá k ambicióznější podpoře důslednosti a soudržnosti, pokud jde o program Copernicus, a k podpoře informovanosti o něm a využívání jeho nástrojů pro účely veřejné služby různými generálními ředitelstvími na evropské úrovni a vnitrostátními a regionálními orgány na úrovni členských států. Data z programu Copernicus by měla být stanovena jako nezávislá a národní norma na evropské úrovni. Do měření pokroku v této oblasti a přínosů, které poskytuje program Copernicus, by měl být více zapojen Eurostat.

1.9 Místní malé agentury na vnitrostátní úrovni by mohly být dobrým řešením pro šíření dat a programu Copernicus jako nástroje na úrovni vnitrostátních vlád. Vytvoření místních uživatelských skupin, do nichž budou zapojeny místní malé a střední podniky, mikropodniky, začínající podniky a nezávislí výzkumní pracovníci spolu s regionálními vládami, zástupci občanské společnosti, vzdělávacími institucemi a nezávislými veřejnými poradenskými službami a částmi společnosti, které přímo pracují s programem Copernicus, jako jsou zemědělci, lesníci a ekologové, by mohlo přispět k dalšímu rozšíření využívání dat z programu Copernicus a zvýšit jeho výkonnost přizpůsobením vnitrostátním specifickým rysům.

1.10 Nanejvýš důležité je vzdělávání ohledně programu Copernicus. EHSV vítá speciálně navržené magisterské studijní programy, které podporují studenty některých evropských vysokých škol, kteří studují magisterský program v oboru Copernicus. EHSV žádá, aby byl na všech relevantních evropských univerzitách, ve školách poskytujících odbornou přípravu a v institucích poskytujících poradenské služby zaveden specializovaný, ambicióznější program, včetně veškeré příslušné technické podpory pro katedry a oddělení specializující se na program Copernicus. Potenciální využití programu Copernicus by mělo být zavedeno jako samostatné téma ve všech souvisejících studijních oborech, včetně zemědělství a lesnictví, inženýrství, environmentálních a námořních studií atd. Je třeba vzít v úvahu potřeby odborné přípravy stávajících odborníků včetně konečných uživatelů; v této oblasti by mohly vnitrostátní nezávislé a veřejné poradenské služby nabízet zvláštní programy.

1.11 Brzy bude zajištěn rychlý a jednoduchý přístup k datům díky nadcházejícímu uvedení služby přístupu k datům a informacím (DIAS) programu Copernicus do provozu. To odstraní některé zásadní problémy, které se objevily v souvislosti s časem potřebným ke stažení dat z programu Copernicus. EHSV rovněž vyzývá, aby byla urychleně uskutečněna harmonizace a úplná dostupnost dat *in situ*, upravená vnitrostátními právními předpisy. Podmínkami úplného úspěchu programu Copernicus jsou normalizace a interoperabilita.

1.12 Prioritním závazkem EU, pokud jde o udržitelné a společensky prospěšné hospodářství, je odborná příprava kvalifikovaných inženýrů a techniků a vytváření nových pracovních míst a nových odborných dovedností v souvislosti s vývojem aplikací.

1.13 S ohledem na důležité výsledky a jejich kvalitu EHSV doufá, že bude přiznána prioritní evropským nosným raketám. Úspěšné vypuštění, přesnost při provádění programů a dodržování lhůt a flexibilita používání u nových raket Ariane 6 a Vega C by měly odměnit evropský špičkový výzkum dlouhodobými smlouvami. EHSV nesdílí protekcionistické politiky, ale zároveň se domnívá, že evropský průmysl je nutno chránit proti nekalým praktikám prostřednictvím zásady reciprocity.

1.14 Zvláštní pozornost by měla být věnována šíření příležitostí, které se zde otevírají pro zemědělství, lesnictví a rybolov, prostřednictvím cílených osvětových a informačních programů zaměřených na hospodářské subjekty v tomto odvětví. Úspory energie a úspory na hnojivech a pesticidech mohou výrazně zvýšit a zlepšit zemědělskou produkci a ochranu vody. Program Globální monitoring životního prostředí a bezpečnosti (GMES) pro Afriku, který již dosáhl vynikajících výsledků, by měl být podle názoru EHSV posílen a rozšířen i do dalších rozvojových oblastí.

1.15 EHSV vítá model řízení přijatý pro program Copernicus, zejména vytvoření uživatelského fóra, které by mělo být otevřené zástupcům hospodářských subjektů, výzkumných pracovníků a občanské společnosti. Příští nařízení o programu Copernicus by mělo potvrdit současný model rozdělení odpovědnosti podle schopností a rozlišovat mezi technickou odpovědností za vesmírnou složku svěřenou Evropské kosmické agentuře (ESA) a odpovědností za služby svěřenou „pověřeným subjektům“.

1.16 Souběžně se zlepšováním přístupu k datům a jejich kvality je zapotřebí zintenzivnit úsilí o plné zavedení širokopásmového připojení v celé Evropě, zejména ve venkovských a okrajových oblastech, které soukromí provozovatelé často přehlížejí. Aby byly maximalizovány příležitosti, které program Copernicus nabízí, je nezbytné účinně realizovat strategii pro jednotný digitální trh. EHSV tuto iniciativu Evropské komise plně podporuje a naléhavě žádá Parlament a Radu, aby urychlily jednání o konečném schválení opatření, o nichž se stále diskutuje.

1.17 Prioritou je ochrana dat před stále častěji se vyskytujícími útoky a před riziky, která pro vesmírnou infrastrukturu představuje kosmické smetí. EHSV doporučuje posílit bezpečnostní záruky a urychlit programy zaměřené na odstraňování kosmického smetí a družic, které již nejsou v provozu ⁽¹⁾. Evropská komise by měla zvýšit úsilí o dosažení významné mezinárodní dohody

1.18 EHSV se zasazuje o větší zapojení finančního systému a investorů do kosmických činností, což by mohlo zahrnovat i širokou veřejnost prostřednictvím vydávání zvláštních „kosmických dluhopisů“. Zvláštní pozornost by se měla věnovat financování malých a středních podniků a začínajících podniků za účelem vytváření služeb a inovačních aplikací. Nedávné dohody o zmírňování globálního oteplování umožňují nové hospodářské činnosti související s monitorováním emisí.

1.19 EHSV rovněž doporučuje zachovat a případně navýšit financování programu Copernicus, který nejenže vytváří růst a rozvoj, ale také zaručuje Evropě autonomii a nezávislost při správě jejího území a vlastní bezpečnosti a podporuje inovace, výzkum a udržitelný rozvoj.

2. Sdělení Komise

2.1 Kosmická složka programu na období duben 2014 – duben 2017 je v podstatě v souladu s prognózami, s výjimkou zhruba desetiměsíčního zpoždění s vypuštěním družice Sentinel 2B kvůli problémům s ruskou nosnou raketou Rockot. V zájmu minimalizace zpoždění byla družice Sentinel 2B uvedena na oběžnou dráhu nosnou raketou Vega, kterou vyvinula ASI (italská kosmická agentura) ve spolupráci s ESA.

2.2 Data odeslaná pěti družicemi na oběžné dráze dosáhla od března 2017 celkově objemu 12 TB denně, což mnohonásobně překročilo očekávání, stejně jako v případě registrovaných uživatelů úložiště pro bezplatnou distribuci dat, jejichž počet stoupl na 85 000 místo očekávaných 50 000 ⁽²⁾.

2.3 Družice Sentinel 5P byl úspěšně vypuštěna dne 13. října 2017 a jejím úkolem je každodenně poskytovat data o složení naší atmosféry, sledování skleníkových plynů, ozonové vrstvy, oxidu siřičitého a formaldehydu, jakož i vulkanického popela a oxidu uhelnatého.

2.4 Program Copernicus od počátku těžil ze spolupráce s dalšími „příspěvatelskými misemi“, které jsou nezbytné pro data s nejvyšším rozlišením, jež Copernicus nedokáže poskytnout. Tyto mise umožnily, aby projekt začal ještě před tím, než byla vypuštěna první družice Sentinel. Kromě dat z „paralelních“ misí jsou využívány a srovnávány údaje z pozemních, mořských nebo vzdušných čidel *in situ*. Všeobecně uznávaná přesnost dat z programu Copernicus závisí právě na validaci dat, která jsou porovnávaná s daty zaznamenanými čidly *in situ*.

2.5 Copernicus byl od počátku navržen jako uživatelská služba vycházející z potřeb uživatelů. Tento přístup společně s otevřeným a bezplatným používáním dat podporuje jeho rostoucí úspěch u uživatelů služby a hospodářských subjektů.

2.6 Program Copernicus je řízen na základě schopností.

2.6.1 Koordinace a provádění kosmické složky byly delegovány na Evropskou kosmickou agenturu (ESA) a z části na Evropskou organizaci pro využívání meteorologických družic (EUMETSAT).

2.6.2 Služby jsou delegovány na Společné výzkumné středisko (JRC), Evropskou agenturu pro životní prostředí (EEA), Evropské středisko pro střednědobé předpovědi počasí (ECMWF), středisko Mercator Océan, Evropskou agenturu pro pohraniční a pobřežní stráž (FRONTEX), Evropskou agenturu pro námořní bezpečnost (EMSA) a Satelitní středisko Evropské unie. Soulad programu Copernicus s normami programu geoprostorových dat INSPIRE zajišťuje efektivní využití všech dostupných datových zdrojů.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 327, 12.11.2013, s. 38.

⁽²⁾ Dne 17. ledna 2018 bylo registrováno 118 000 uživatelů.

2.7 Komise pozitivně hodnotí dosud dosažené výsledky, dodržování rozpočtových odhadů, růst poptávky uživatelů a spolupráci s orgány a institucemi přispívajícími k řízení služeb.

2.8 Výbor Copernicus, složený ze zástupců členských států, a uživatelské fórum spolupracují s Komisí na celkovém řízení programu.

2.9 Významných výsledků bylo dosaženo v oblasti komunikace a šíření příležitostí, které program Copernicus poskytuje skrze zvláštní programy, jako jsou Copernicus Relays a Copernicus Academies, které mají na starosti zvyšování informovanosti a poskytování místních asistenčních služeb.

2.10 Komise každoročně spojuje síly s agenturou ESA při organizaci soutěže Copernicus Masters zaměřené na stimulování inovací. „Startupový“ program Copernicus zahrnuje také program Copernicus Accelerator, který poskytuje koučink začínajícím podnikům, připravované hackathony Copernicus (40 hackathonů během dvou let) a Inkubační program Copernicus, který během tří let finančně podpoří 60 začínajících podniků.

2.11 Prioritami Komise do budoucna je:

- uvolnit hospodářský potenciál programu Copernicus tím, že se poskytnutá data transformují do inovačních produktů a služeb,
- zajistit budoucí stabilitu programu a bezplatný, úplný a otevřený přístup k datům,
- úplně provést kosmickou strategii pro Evropu, aby bylo možné řešit problematiku změny klimatu a udržitelného rozvoje a monitorovat emise CO₂ a dalších skleníkových plynů, využití půdy a lesů nebo změny v Arktidě,
- posílit bezpečnost, kterou může Copernicus zaručit prostřednictvím kontrol hranic a námořního dohledu.

3. Obecné připomínky

3.1 EHSV vítá dosavadní výsledky programu Copernicus, jež oznámila Komise. EHSV trvale podporuje evropskou politiku pro oblast vesmíru jako celek, a zejména dva hlavní programy Galileo a Copernicus: jeho předchozí stanoviska k této otázce⁽³⁾ jsou ve sdělení Komise rozsáhle zohledněna.

3.2 EHSV má za to, že hlavní cíle programu byly dosaženy a v některých oblastech byly překonány.

3.3 Množství a kvalita dat, která každodenně shromažďují družice, činí Copernicus jedním z předních světových producentů dat, který zajišťuje nezávislost Evropské unie při sledování jejího území a současně poskytuje ostatním částem světa přesná a bezplatná data. Jeho neočekávaný úspěch vedl k některým potížím s řízením datových toků. EHSV doporučuje, aby veřejná úložiště s otevřeným přístupem byla rychle a účinně posílena a aby byly splněny požadavky na vysokorychlostní stahování megadat.

3.4 Nadcházející uvedení systému DIAS do provozu by mělo zajistit snadný přístup a v kombinaci se systémem CORDA (Copernicus Reference Data Access) přinést uživatelům jasné zlepšení množství a kvality dostupných dat. Sama data by měla být posuzována také podle faktoru oblačnosti, protože značnou část existujících dat nelze kvůli oblačnosti úspěšně využít. Výrazně by to snížilo náklady na provoz a amortizační náklady zařízení systému DIAS.

3.5 EHSV zdůrazňuje, že při posuzování úspěchů programu Copernicus by měly být kromě hospodářského hlediska zohledněny i sociální a environmentální aspekty. EU se zavázala k cílům udržitelného rozvoje, patří se svým jednoznačným a velmi ambiciózním závazkem v rámci COP21 k celosvětovým vůdcům v boji proti změně klimatu a program Copernicus je nejdůležitějším systémem, pokud jde o poskytování jasných měřítek a nástrojů pro měření výkonnosti a úspěchů, a to nejen na úrovni EU, ale i celosvětově.

⁽³⁾ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o vybudování prostorové informační infrastruktury ve Společenství (INSPIRE), (Úř. věst. C 221, 8.9.2005, s. 33); Evropský program pozorování Země (GMES) (Úř. věst. C 339, 14.12.2010, s. 14); Vesmírná složka GMES (Úř. věst. C 44, 11.2.2011, s. 153); Evropský program monitorování Země (GMES) (Úř. věst. C 299, 4.10.2012, s. 72); Zřízení programu Copernicus (Úř. věst. C 67, 6.3.2014, s. 88); Kosmická strategie pro Evropu (Úř. věst. C 209, 30.6.2017, s. 15).

3.6 Navzdory chvályhodným iniciativám Komise a agentur, na něž byly delegovány služby, neexistuje přiměřená a koordinovaná politika komunikace s veřejností o výhodách plynoucích z informací, které program Copernicus poskytuje, proto „Stovky milionů evropských občanů si neuvědomují přínosy vesmíru.“ EHSV opakovaně vyzýval k vytvoření velkého vesmírného portálu věnovaného evropským politikám v oblasti vesmíru jako celku. Toto by mělo být prvním krokem směrem k vytvoření **Evropského kosmického společenství**, které by převzalo pozitivní zkušenosti Evropského společenství uhlí a oceli a jeho model řízení, který byl podnětem ke vzniku Evropského společenství.

3.7 K prioritám evropské kosmické strategie patří podnítit práci a udržitelný růst. Získání přístupu ke zkušenostem a tržním znalostem hospodářských subjektů, inovačních začínajících podniků a odborníků v oblasti zpracování dat a vytváření nových aplikací může přispět k rychlému rozvoji využívání dat, která jsou denně vyprodukována, což má obrovský potenciál s ohledem na pozitivní hospodářské, environmentální a sociální dopady.

3.8 Řízení programu Copernicus bylo konstruktivní, Komisi a zúčastněným agenturám byly svěřeny jednoznačné odpovědnosti. Příští nařízení o programu Copernicus by mělo tuto správnou rovnováhu zachovat a nadále svěřovat odpovědnost za koordinaci kosmické složky agentuře ESA a za řízení služeb „pověřeným subjektům“.

3.9 Rozvoj vesmírných služeb je zásadní pro rozvoj digitálních služeb pro jednotlivce a podniky. Služby programu Copernicus mají také řadu praktických každodenních uplatnění: např. zemědělské podniky v Rakousku zvýšily výnosy o 26 % díky družicovému sledování svých polí; v Nizozemsku stejný systém snížil výdaje na těžbu uhlovodíků, dopravu a logistiku; a několik evropských měst zvýšilo přesnost měření znečištění svého ovzduší o 60 % a zároveň snížilo náklady⁽⁴⁾.

3.10 EHSV vyzývá k urychlení zavádění širokopásmového připojení v celé Evropě, zejména ve venkovských a okrajových oblastech, jak bylo schváleno ve strategii pro jednotný digitální trh.

3.11 EHSV vyzývá Komisi, aby přijala obzvláště silný závazek k šíření dovedností a nových pracovních míst. Z evropských programů by mělo být podporováno vytváření kurzů odborné přípravy. Šíření přesného zemědělství zajistí lepší výnosy díky úsporám vody, hnojiv a pesticidů. Zemědělství 4.0 bude velkou měrou těžit z možnosti využití dat z pozorování půdy a jejich kombinace s geoprostorovými daty a s dalšími technologiemi, které jsou dnes k dispozici. Budou vytvořena nová povolání, jako například územní analytik, kybernetický agronom a vývojář aplikací zaměřených na zmírňování změny klimatu.

3.12 Velkým problémem rychlého rozvoje příležitostí, které evropské kosmické programy otevírají, je otázka financování, zejména pro malé a střední podniky a začínající podniky.

3.13 Další velký problém souvisí s kybernetickou bezpečností, soukromím a bezpečností kosmické infrastruktury. Každodenní život stále více závisí na využívání dat pocházejících z vesmíru. EHSV doporučuje posílit bezpečnostní záruky a urychlit programy zaměřené na odstraňování kosmického smetí a družic, které již nejsou v provozu⁽⁵⁾. EU by měla v zájmu bezpečnosti infrastruktury podporovat významnou mezinárodní dohodu.

3.14 „Otevřít se“ by mělo být novým heslem pro veřejné orgány i soukromý sektor, aby mohla být účast občanské společnosti efektivní. Roztříštěnost informací mezi různými veřejnými a soukromými subjekty znemožňuje zejména malým a středním podnikům, aby se vážně podílely na rozvoji možných využití systému.

3.15 EHSV vítá závěry Evropské rady ze dne 1. prosince 2017, jež jsou ve výrazném souladu s body, které Výbor dlouho zdůrazňuje: zapojení soukromých zúčastněných stran a závazek k úplné informovanosti, dlouhodobá vize s dostatečnými finančními zdroji, rozvoj a podpora inovativních podniků, větší nezávislost Unie a její vedoucí postavení v oblasti kosmických politik, před něž jsou v současné době kladeny výzvy ze strany tradičních i nově vznikajících konkurentů, z potřeb uživatelů vycházející přístup v rámci nevojenské kontroly a řízení programu Copernicus a pokračování bezplatného, otevřeného a přístupného systému.

⁽⁴⁾ Socio-economic impact of Copernicus in the EU by sector (Sociálně-ekonomický dopad programu Copernicus v EU podle odvětví).
⁽⁵⁾ Úř. věst. C 327, 12.11.2013, s. 38.

3.16 V nedávné studii Komise odhaduje přínosy plynoucí z programu Copernicus v období let 2017–2035 na 67 až 131 miliard EUR. Pokračování programu po roce 2021 vytvoří zisky s exponenty mezi 11 a 21 a přispěje k vytvoření 4 000 pracovních míst pro vysoce kvalifikované pracovníky ročně.

3.17 EHSV zdůrazňuje význam programu GMES pro Afriku a úspěch nedávných dohod o spolupráci mezi EU a Komisí Africké unie. Klíčovým rysem rostoucího závazku EU vůči Africe a rozvojovým zemím by měl být přenos velmi užitečných dat z programu Copernicus a technologií pro správu půdy, identifikaci a zachování vodních zdrojů a zvýšení zemědělských výnosů.

4. Konkrétní připomínky

4.1 EHSV potvrzuje svou ochotu podílet se na iniciativách na podporu a šíření opatření s cílem informovat občanskou společnost o socioekonomickém potenciálu a přínosech systému Copernicus, jak to činil projekt „Vesmír a společnost“, který Výbor hodlá i nadále provádět. Propojování úřadů, agentur, veřejných a soukromých společností poskytujících služby a občanské společnosti je klíčem k vynikajícímu úspěchu, který se očekává u aplikací vycházejících ze strategických projektů, jako je Galileo a především Copernicus.

4.2 EHSV sdílí obavy Komise, pokud jde o nedostatečné zapojení uživatelů, kteří nemají spojitost s vesmírem, což je aspekt, který vyžaduje mnohem větší pozornost než doposud. U programu Copernicus by mohla být zopakována pozitivní zkušenost Agentury pro evropský GNSS (GSA) tím, že by odpovědnost za informace a příležitosti poskytované různými službami programu Copernicus byla svěřena jedinému subjektu. Řešením by mohla být nová agentura.

4.3 EHSV se domnívá, že jeden z největších úspěchů programu Copernicus spočívá v tom, že vznikl jako program vycházející z potřeb uživatelů, a zvláště oceňuje jeho model inkluze řízení. Je to poprvé, co se v nějakém strategickém programu Unie uživatelská komunita účastní strategického rozhodování společně s členskými státy, a sice prostřednictvím uživatelského fóra. EHSV doporučuje, aby byli do fóra trvale zapojeni také soukromí uživatelé, které vybrala jejich evropská sdružení, společně s těmi, které jmenují členské státy. EHSV dává na vědomí, že je ochoten se do fóra zapojit. Také na vnitrostátní úrovni by uživatelská fóra měla být otevřena co nejširšímu zapojení občanské společnosti.

4.4 K problémům, které je třeba rychle vyřešit, patří normalizace a interoperabilita dat *in situ*. Tyto problémy vyplývají z různého uplatňování směrnice INSPIRE⁽⁶⁾ a nejednotných právních předpisů na vnitrostátní úrovni. EHSV doporučuje Komisi a členským státům, aby se zavázaly, že rychle zajistí nezbytnou harmonizaci jazyků a postupů pro úplné účinné a bezplatné využívání dat.

4.5 EHSV se domnívá, že je nezbytné zapojit soukromé investory, evropský a mezinárodní finanční systém a investiční fondy. Dobrým řešením by mohlo být vytvoření „kosmických dluhopisů“ zajištěných zárukami, které by mohly poskytnout evropské bankovní instituce, jako je EIB, nebo mezinárodní instituce, jako je Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD), u různých projektů týkajících se vesmíru, včetně projektů v rozvojových zemích.

4.6 EHSV se domnívá, že by se měla uplatňovat zásada reciprocit se třetími zeměmi, zejména co se týče využívání nosných raket. Je třeba upřednostnit evropské nosné rakety, které posilují nabídku nadcházejícím vypuštěním nosných raket Ariane 6 a Vega C, což je výsledek evropské spolupráce. Jsou to flexibilní nosiče, které doplní nabídku dostupných možností. Raketa Ariane 5, jež je aktivní od roku 1996 a má za sebou 82 úspěšných startů, bude působit až do roku 2023 a byla vybrána jako nosič teleskopu Jamese Webba, nástupce Hubbleova teleskopu. Na mezinárodním trhu panuje velmi silná hospodářská soutěž a některé společnosti v konkurenčních zemích, v nichž jsou zavedeny protekcionistické politiky, přicházejí s dumpingovými cenami, aby získaly v nadcházejících letech zakázky.

4.7 Kromě hospodářských a sociálních činností považuje EHSV za velmi důležitý příspěvek k boji proti obchodování s lidmi, záchraně migrantů v mimořádném nebezpečí a zajištění vlastních hranic EU účinnými opatřeními pro boj proti terorismu pocházejícímu zejména z válečných oblastí Blízkého východu. Bezpečnost a obrana území jsou reakcí na rostoucí poptávku evropských občanů.

V Bruselu dne 14. března 2018.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Georges DASSIS

⁽⁶⁾ Směrnice INSPIRE.